

Магістр 1 курсу
факультету міжнародних економічних відносин ХНЕУ

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто економічне зростання, проаналізовано сутність концепції сталого розвитку в Україні. Досліджено основні принципи, параметри та аспекти сталого розвитку. Доведено зростання актуальності та важливості фінансового аспекту сталого розвитку в сучасних умовах.

Аннотация. Рассмотрен экономический рост, проанализирована сущность концепции устойчивого развития в Украине. Исследованы основные принципы, параметры и аспекты устойчивого развития. Доказан рост актуальности и важности финансового аспекта устойчивого развития в современных условиях.

Annotation. The economic growth was considered, the essence of the concept of sustainable development were analyzed. The basic principles, parameters and aspects of sustainable development was investigated. The relevance and importance of the growth of the financial aspects of sustainable development in the modern world was argued.

Ключові слова: сталий розвиток, економічне зростання, екологобезпечна соціально орієнтована економіка.

Концепції сталого розвитку в науковій літературі приділяється підвищена увага вчених з огляду на те, що усвідомлення людством реальної небезпеки екологічної катастрофи, яка загрожує існуванню цивілізації, привернуло неабияку увагу всесвітніх міжнародних організацій. Актуальним на сьогоднішній момент є обґрунтування необхідності сталого розвитку для України.

Метою цієї статті є дослідження проблеми сталого розвитку як основи економічного зростання в Україні.

Теоретичні основи сталого розвитку суспільства у своїх працях досліджували багато науковців. Так, С. Дорогунцов розглядав сталий розвиток в управлінні еколого-економічними системами, В. Міщенко, Л. Шостак звертали увагу на соціоекологічні орієнтири сучасної екологічної політики, Н. Гребенюк, О. Грянник, В. Трегобчук досліджували концепцію сталого розвитку в Україні.

Економічне зростання є однією з найважливіших суспільних проблем, до якої постійно звертаються економісти і політики. Саме темпи економічного зростання визначають динаміку економічного розвитку країни, її авторитет на міжнародній арені й історичні перспективи [1].

Важливою ознакою ХХ століття було нестримне прагнення людства до забезпечення економічного та технологічного розвитку. Такі нероздільні сфери, як економіка, довкілля та суспільні інститути, функціонували ізольовано одна від одної. Почала руйнуватися сама природна основа існування і внутрішнього світу людини. Як наслідок, на початку ХХІ ст. світ зіштовхнувся з глобальними екологічними проблемами, збідненням більшості населення земної кулі, деградацією моралі, наростанням регіональних і міжетнічних конфліктів, тероризмом. Ці обставини примусили прогресивну міжнародну громадськість та відомі недержавні міжнародні організації, такі, як Римський клуб, Міжнародний інститут прикладного системного аналізу (IIASA, Люксембург, Австрія), Міжнародна федерація інститутів перспективних досліджень та інші, започаткувати новий підхід до подолання зазначених глобальних проблем, який отримав назву – концепція сталого розвитку. Суть його полягає в обов'язковій узгодженості економічного, екологічного та людського розвитку так, щоб від покоління до покоління не зменшувалися якість і безпека життя людей, не погіршувався стан довкілля, а відбувався соціальний прогрес, який визнає потреби кожної людини [2].

Потреба переходу на модель сталого розвитку всіх країн світу об'єктивно зумовлена демографічним "вибухом", сучасною науково-технічною революцією, а також нинішнім кризовим станом земної біосфери, вагомим зниженням її відновлювальних, відтворювальних і асиміляційних можливостей унаслідок надмірних антропогенних навантажень на природу. Проте на сьогодні економічне зростання у разі дотримання основних засад сталого розвитку не може відбуватись без науково-технічного прогресу. Оскільки без запровадження новітніх енерго- та ресурсощадних технологій ця мета є нездійсненною.

В Україні перспективи економічного зростання у дотриманні основних засад сталого розвитку є досить невизначеними, принаймні оцінюючи на сьогодні. Основою конкурентоспроможності економіки України, чи точніше виживання, залишаються традиційні чинники, пов'язані з використанням недозавантажених виробничих потужностей, сприятливою світовою кон'юнктурою на базові низько- та середньотехнологічні категорії товарного експорту України, відносно дешевою ресурсною базою, низькою вартістю робочої сили [3].

Незважаючи на ці тривожні тенденції, українська влада підпорядковує свою політику тільки завданням економічного зростання, що заохочує марнотратне споживання природних ресурсів, забруднення довкілля та імпорт енергоносіїв.

Отже, стан сучасного українського суспільства характеризується великою кількістю різноманітних проблем, більшість яких вимагає невідкладного вирішення. Усі ці проблеми тісно взаємопов'язані, і тому вирішувати їх необхідно комплексно. Але для цього слід подолати стереотипи мислення, наприклад про суперечність екології та економіки, що будь-які екологічні заходи затратні для виробництва, адже існує безліч прикладів, коли гроші, вкладені в екологізацію виробництва, приносять прибуток.

Література: 1. Захарін С. Стимулювання інноваційної активності корпоративних структур / Захарін С. // Економіка України. – 2006. – № 8. – С. 41–48. 2. Згуровський М. Україна у глобальних вимірах сталого розвитку / Згуровський М. // Дзеркало тижня. – 2006. – № 19. 3. Попова В. Реалії та перспективи економічного зростання в Україні / Попова В., Попов В. // Економіка України. – 2005. – № 6. – С. 23–29. 4. Руденко Л. Україна на пути к устойчивому развитию / Руденко Л. – К. : Институт географии НАН Украины, 2009. – 29 с. 5. Єфремов О. Сталий чи гармонійний (з екосистемою) розвиток – чому віддати перевагу? / Єфремов О. // Економіка України. – 2008. – № 2. – С. 83–88. 6. Петровська О. С. Сучасна модель економічного розвитку національної економіки / Петровська О. С. // Економічна теорія. – 2008. – № 1. – С. 30–40.